

مهارکننده‌های انعقادی در بیماران مبتلا به تالاسمی

مهدی زاهد پناه^۱، آرزینا آذرکیوان^۲، بشیر حاجی بیگی^۳، مینو احمدی نژاد^۴، پیمان عشقی^۵،
محمد رضا طباطبایی^۱، مهتاب مقصودلو^۶

چکیده

سابقه و هدف

بیماری تالاسمی یک کم خونی ارثی با درمان تزریق خون مزمن می‌باشد. یکی از عوارض این بیماری، حوادث ترومبوآمبولیک است که اغلب به صورت تحت حاد می‌باشد. در این مطالعه میزان فعالیت پروتئین‌های مهارکننده انعقادی در این بیماران بررسی شده است.

مواد و روش‌ها

در یک مطالعه توصیفی با نمونه‌گیری سرشماری، بیماران تالاسمی مراجعه‌کننده به درمانگاه بیماران بزرگسال تالاسمی تهران بررسی شدند. سطح پروتئین‌های S، C و آنتی ترومبین III اندازه‌گیری شد و با ۱۱۰ فرد طبیعی به عنوان گروه کنترل (که از نظر سنی و جنسی با گروه بیماران ما منطبق بودند) مقایسه گردید. جهت تحلیل نتایج از نرم‌افزار SPSS ۱۶ و آزمون‌های کای دو، t-test و پیرسون با ضریب اطمینان ۹۵٪ استفاده شد.

یافته‌ها

۱۲۷ بیمار تالاسمی با میانگین سنی $29/4 \pm 10/6$ (SD) سال و در گروه کنترل با میانگین $27/13 \pm 8/8$ (SD) سال بررسی شدند. ۷ نفر (۵/۵٪ کل بیماران) سابقه ترومبوز داشتند که ۲ نفر تالاسمی ماژور و ۵ بیمار تالاسمی اینترمیدیا بودند و همگی اسپلنکتومی شده بودند. پروتئین C در $61/1 \pm$ ، پروتئین S در $67 \pm$ و مقدار آنتی ترومبین III در $22/5 \pm$ از مبتلایان به تالاسمی کاهش داشت. بین مقادیر پروتئین‌های ضد انعقادی در بیماران تالاسمی و گروه کنترل اختلاف قابل توجه و معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/001$).

نتیجه‌گیری

در این مطالعه پروتئین C و S و آنتی ترومبین III به عنوان شاخص‌های مهارکننده‌های انعقادی بررسی شدند که در مقایسه با گروه کنترل، متوسط مقدار فعالیت این فاکتورها در بیماران تالاسمی کاهش قابل ملاحظه‌ای را نشان داد و می‌تواند توجه‌کننده استعداد ابتلا به بیماری‌های ترومبوتیک در این گروه از بیماران باشد.

کلمات کلیدی: ترومبوفیلی، تالاسمی، پروتئین C، پروتئین S، آنتی ترومبین III

تاریخ دریافت: ۸۷/۵/۱۶

تاریخ پذیرش: ۸۹/۲/۱۱

۱- کارشناس ارشد هماتولوژی - مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران

۲- مؤلف مسؤول: فوق تخصص هماتولوژی و انکولوژی کودکان - استادیار مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران - درمانگاه تالاسمی - صندوق پستی: ۱۴۶۶۵-۱۱۵۷

۳- پزشک عمومی - مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران

۴- متخصص آسیب‌شناسی - مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران

۵- فوق تخصص هماتولوژی و انکولوژی کودکان - دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۶- متخصص پزشکی اجتماعی - استادیار مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران